

Poniższe materiały zostały opracowane na podstawie pism autorstwa kol. Wiesława SQ5ABG. W przypadku wykrycia błędów – piszcie, na któryś z adresów podanych na <http://www.teby.net>.

Oryginały pism autorstwa kol. Wiesława SQ5ABG znajdują się na naszej stronie <http://www.teby.net>.

Miasto, dnia 00 miesiąc 0000 r.

ZAŚWIADCZENIE

Zaświadcza się, że Pan Imię Nazwisko posiadający, przydzielony przez Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty znak XX0XXX jest członkiem Polskiego Związku Krótkofalowców posiadającego umowę z Prezesem Obrony Cywilnej Kraju¹ dotyczącą współpracy w sytuacjach zagrożeń i klęsk żywiołowych.

Członkowie PZK – krótkofalowcy są wyszkoloną służbą radiokomunikacyjną², gotową do współpracy z wyspecjalizowanymi organizacjami powołanymi do wykonywania zadań w razie wystąpienia zagrożenia życia i mienia lub zagrożeń terrorystycznych. Członkowie Służby Radiokomunikacyjnej Amatorskiej – SRA (krótkofalowcy) są w razie wystąpienia takich zagrożeń w stanie zapewnić i utrzymać łączność awaryjna na potrzeby ludności cywilnej. Taką rolę na terenie ....., na wezwanie odpowiednich organów państwowych mogą spełniać krótkofalowcy.

Posiadając sprzęt przewoźny oraz własne źródła zasilania członkowie SRA są także gotowi do udziału w akcjach na terenie województwa oraz w skali kraju³.

Stacja nadawczo – odbiorcza Pana Imię Nazwisko posiadającego państwowo przydzielony znak wywoławczy XX0XXX jest jednym z ogni

---

¹ Elementami zarządzania kryzysowego jest Plan Reagowania Kryzysowego, który powinien zagwarantować harmonijne współdziałanie wszystkich jednostek organizacyjnych administracji rządowej i samorządowej działających na obszarze województwa i umożliwić sprawne kierowanie ich działalnością w zakresie zapobiegania zagrożeniu życiu, zdrowia lub mienia oraz zagrożenia środowiska, bezpieczeństwa państwa i utrzymaniu porządku publicznego, ochrony praw obywatelskich a także zapobiegania klęskom żywiołowym i innym nadzwyczajnym zagrożeniom oraz zwalczaniu i usuwaniu ich skutków na zasadach określonych w ustawach. Kopia umowy z 1999 r. dostępna jest w Zarządzie Głównym Polskiego Związku Krótkofalowców, adres: ul. Modrzewiowa 25, 85-613 Bydgoszcz 13.

² Jedną z trzech służb radiokomunikacyjnych występujących w polskim prawie telekomunikacyjnym

³ Jak to miało miejsce w pamiętnej powodzi na południu kraju w 1997 roku, kiedy to z chwilą niewydolności łączności służb profesjonalnych członkowie SRA w oparciu o posiadany sprzęt odbudowali sieć łączności i aktywnie współdziałali z administracją i służbami ratowniczymi w dalszych etapach akcji powodziowej.

mogących służyć w utrzymaniu łączności w razie wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych zagrażających życiu, zdrowiu lub mieniu ludności cywilnej.

Z poważaniem

Prezes Imię Nazwisko Oddziału Terenowego PZK

INSTALACJA ANTEN

Należy mieć na uwadze, iż prawem każdego obywatela, zapisanym w Konstytucji RP jest prawo do swobodnego komunikowania się z innymi, więc nikt nie jest uprawniony do jego ograniczania.

Użytkownikami urządzeń radiowych mogą być wszyscy obywatele na zasadach określonych w obowiązujących przepisach. Do zainstalowania urządzenia służącego do komunikacji w Służbie Radiokomunikacyjnej Amatorskiej trzeba posiadać aktualne pozwolenie z przydzielonym państwowo indywidualnym znakiem wywoławczym stacji⁴. Posiadanie takiego pozwolenia uwarunkowane jest pozytywnym zdaniem egzaminu przed państwową komisją złożoną z urzędników URTiP.

Uprawnione wydaje się być twierdzenie, że każdy krótkofalowiec został poddany przez urząd państwowy szczegółowej weryfikacji zarówno z zakresu radiotechniki, elektryki, prawa, jak i BHP (zgodnie z wymogami określonymi przez Ministerstwo Infrastruktury i URTiP w Rozporządzeniu Ministra Łączności z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie świadectw operatora urządzeń radiowych. (Dz. U. Nr 57, poz. 599). Warte wspomnienia jest, iż krótkofalowcy zrzeszeni w Polskim Związku Krótkofalowców posiadają, przeważnie, znaczne doświadczenie w budowie i instalacji anten, jak również w ich prawidłowej eksploatacji. Dlatego instalacje antenowe krótkofalowców wykonane są profesjonalnie, ze szczególnym naciskiem na bezpieczeństwo.

Mimo, iż zainstalowanie anteny do radia bez pozwolenia administracji jest dozwolone, krótkofalowcy – zgodnie z „duchem” 75-letniego ruchu

---

⁴ Szczegółowo normują to przepisy:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŁĄCZNOŚCI z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie świadectw operatora urządzeń radiowych (Dz. U. z dnia 9 czerwca 2001 r.); Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie rodzajów pozwoleń dla służby radiokomunikacyjnej amatorskiej (Dz. U. z dnia 30 lipca 2004 r., Nr 169, poz. 1775); USTAWA z dnia 21 lipca 2000 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 73, poz. 852 z póź. zm.)

krótkofalarskiego w Polsce dążą do pozyskiwania zgody i współpracy lokalnych struktur administracyjnych w procesie instalacji swoich stacji. Działania te są również częścią informowania lokalnych ADM o występowaniu na ich terenie stacji SRA gotowych do służby w razie wystąpienia sytuacji zagrożenia życia, mienia lub zdrowia ludności cywilnej.

Radio, telefon lub odbiornik TV można instalować w pomieszczeniu bez żadnego pozwolenia ze strony administracji budynku, należy tylko uiścić odpowiednie opłaty za użytkowanie tych urządzeń. Zgodnie z obowiązującym Prawem Telekomunikacyjnym Służba Radiokomunikacyjna Amatorska została zwolniona z ponoszenia jakichkolwiek opłat za posiadanie i używanie urządzeń radiowych oraz posiadania na nie świadectw zgodności (homologacji).

Pod pojęciem radio wg słownika wyrazów obcych należy także rozumieć urządzenie nadawczo odbiorcze, a więc w przypadku członków Służby Radiokomunikacyjnej Amatorskiej (SRA) radiostację amatorską, która jest urządzeniem radiowym nadawczo – odbiorczym lub odbiorczym. Do prawidłowej pracy tych urządzeń, niezbędna jest antena nadawczo – odbiorcza. Użytkując takie urządzenie w budynku należy zainstalować antenę stacjonarną na dachu takiego budynku w odległości nie mniejszej niż 3 metry od najbliższej anteny RTV. Jeżeli lokator opłaca czynsz lub jest prawowitym właścicielem mieszkania w budynku wielorodzinnym to jego własnością jest nie tylko to pomieszczenie, jest on także współwłaścicielem (lub współużytkownikiem) klatki schodowej, piwnicy oraz dachu tego budynku, co uprawnia go do instalacji w razie potrzeby np.: regału w piwnicy czy anteny na dachu tegoż budynku.

W przypadku montażu anteny musi on spełnić jednak pewne warunki: podczas montażu nie może nastąpić uszkodzenie pokrywy dachu, kominów ani ścian nadbudówek, a za wszelakie uszkodzenia ponosi on odpowiedzialność⁵. Instalacja musi być wykonana tak, aby nie zagrażała życiu

---

⁵ Oczywiście za uszkodzenie nie można uważać każdego otworu wykonanego w celu montażu, a tylko takie, które mogą stanowić zagrożenie dla możliwości prawidłowego eksploataowania tych elementów.

i zdrowiu ludzi. Z tym, że ewentualne występowanie zagrożenia musi być udowodnione przez właściwe instytucje i nie wystarczy stwierdzenie jednego lub kilku lokatorów, że np.: antena zamontowana jest niefachowo i może „przewrócić się i spaść z dachu na moje dziecko” albo „fale radiowe zbierane bądź wysyłane przez antenę szkodzą”⁶. Tego rodzaju opinie wypowiedane przez niefachowców bez udokumentowania nie mogą stanowić przeszkody w użytkowaniu urządzeń radiowych. Ponadto krótkofalarskie urządzenia radiowe (które w swej konstrukcji są urządzeniami małej mocy, pracującymi sporadycznie, w krótkich okresach czasu) pracują w zakresie fal, które nie wpływają negatywnie na organizm człowieka i nie stwarzają żadnego niebezpieczeństwa⁷.

Wystąpienie zakłóceń programów RTV spowodowanych nadajnikami radiowymi może wystąpić przejściowo, a ich przyczyna może być dwojaką:

1) Wadliwa instalacja antenowa lub nadajnik emitujące harmoniczne o wartości przekraczającej dopuszczalne normy. Taka sytuacja występuje rzadko i jest przeważnie spowodowana niską jakością sygnału wytwarzanego przez popularne urządzenia CB lub stosowaniem do tych urządzeń niedozwolonych wzmacniaczy mocy. Wykonanie techniczne urządzeń CB pozostaje na poziomie o wiele niższym niż urządzeń przeznaczonych dla SRA.

W przypadku SRA możliwość wystąpienia zakłóceń jest, z racji na wysokiej

---

⁶ Tym bardziej, że fale radiowe otaczają nas i „spadają” na nas niezależnie od występowania w naszym pobliżu anteny odbiorczej.

⁷ Wpływ fal radiowych na człowieka, emitowanych przez urządzenia SRA i na przyznanym jej pasmach, jest minimalny, a ich szkodliwość, w przypadku SRA nigdy nie została stwierdzona. Negatywnie należy ocenić mit, wykorzystywany przez media, o szkodliwości fal radiowych. Jego źródła należy dopatrywać się w fachowym terminie „promieniowanie anteny”. Wśród niefachowców termin „promieniowanie”, kojarzy się najczęściej z „promieniotwórczością”. Tymczasem antena nadawcza nie promieniuje, a emituje fale radiowe. Nie ma w tym żadnego związku z „promieniotwórczością”. Rozważając pojęcie promieniotwórczości należy mieć na uwadze, że znacznie większym zagrożeniem jest promieniowanie ekranu telewizora lub monitora komputerowego, będące promieniowaniem jonizującym. Kwalifikowanie fal radiowych i to akurat tych, które są nieszkodliwe tj. fal długich, średnich i krótkich jako „promieniowanie szkodliwe” jest celowym wprowadzaniem w błąd osób nieposiadających niezbędnej wiedzy fachowej. Trzeba nadmienić, że do fal o wzmożonej szkodliwości należą fale ultrakrótkie używane w telefonii komórkowej. Trzeba zwrócić także uwagę na fakt, iż wielkość anteny na pasma krótkofalarskie (fale krótkie) nie ma nic wspólnego ze szkodliwością tych fal. Ich rozmiary podyktowane są wyliczeniami wynikającymi z wzorów fizycznych i konieczności dopasowania ich do odpowiedniej częstotliwości pracy. Warto nadmienić, że anteny SRA emitują fale radiowe głównie „w górę” w kierunku jonosfery i poziomo w kierunku horyzontu, dlatego błędem nakazywanie instalowania anten na balkonach przy

klasy podzespoły, anteny i kable, mało prawdopodobne. Jednak, aby zminimalizować prawdopodobieństwo ich wystąpienia instalacja antenowa powinna być oddalona od anten lub urządzeń odbiorczych np.: poprzez postawienie anteny na maszcie powyżej 3 metrów oraz poprzez zastosowanie odpowiednich filtrów antenowych⁸.

2) Wadliwa instalacja odbiorcza lub odbiornik wykonany niezgodnie z obowiązującymi normami. (np.: brak podłączonej anteny odbiorczej lub podłączenie wykonane niewłaściwie⁹. Odbiornik niespełniający¹⁰ normy odporności na obecność obcych pól elektromagnetycznych (PN EN 55020) lub nieposiadający aktualnego świadectwa zgodności (homologacji).

Należy mieć na uwadze, że wystąpienie zakłóceń w odbiornikach RTV nie jest wystarczającą podstawą do wydania nakazu demontażu anteny radiostacji SRA, gdyż ich występowanie może być uwarunkowane wadami instalacji odbiorczej „zbierającej obce” sygnały radiowe. Jak już wspomniano, jedyną instytucją powołaną do ustalenia przyczyny występowania zakłóceń jest URTiP¹¹.

Jedyną instytucją mogącą sprawdzić pochodzenie zakłóceń oraz mogącą określić winowajcę ich wystąpienia jest Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty (URTIP). Zajmuje się on również, we współdziałaniu zarówno z właścicielem urządzenia nadawczego jak i właścicielami urządzeń odbiorczych, usunięciem istniejących zakłóceń, ponieważ to ten właśnie urząd udziela pozwolenia na pracę urządzeń nadawczych i nadawczo-odbiorczych i żaden inny podmiot nie jest uprawniony do ograniczania pracy takich stacji.

ścianach budynku, bo wtedy taka antena ma niską sprawność, duże straty i największy wpływ na urządzenia odbiorcze.

⁸ Mimo, iż używanie tych filtrów nie jest prawnie wymagane zaleca się, by stacje SRA były w nie – profilaktycznie – wyposażone.

⁹ Zamiast anteny podłączony kawałek spinacza biurowego lub inny drut, instalacja indywidualna wykonana niezgodnie z przepisami np.: niewłaściwy kabel, zbyt długie połączenia, niewłaściwe rozgałęźniki powodujące zbyt duże tłumienie sygnału odbiorczego, brak dobrego kontaktu w gniazdkach, wtyczkach i złączkach.

¹⁰ Niewłaściwie zbudowany przez producenta np.: nieposiadający w stopniu wejściowym elementów blokujących sygnały radiowe innych częstotliwości, niewłaściwie wykonany wzmacniacz, który sam odbiera sygnały radiowe, brak zabezpieczeń zasilacza, który przepuszcza sygnały radiowe z sieci energetycznej do wnętrza odbiornika itp.

¹¹ Podejmowanie decyzji o demontażu systemu antenowego, będącego zgodnie z polskim prawem i wydanym przez URTiP zezwoleniem, nieodłączną częścią nadawczo-odbiorczej stacji SRA, pod wpływem potocznych opinii osób nieuprawnionych będzie stało w sprzeczności z obowiązującym w Polsce prawem.

W szczególności uprawnienie takie nie przysługuje lokatorom lokali mieszkalnych ani administracji budynku.

Należy nadmienić, iż w przypadku gdy zakłóceniom podlegają programy zagraniczne nadawane na pasmach nie objętych ochroną oraz programy stacji nieposiadającej koncesji URTiP, instytucja ta nie zareaguje na wezwanie, ponieważ odbiór takich programów nie jest objęty ochroną.

W przypadku gdy obie instalacje (nadawczo – odbiorcza i odbiorcza) wykonane są prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi normami, a zakłócenia występują nadal, należy zastosować odpowiednie filtry zarówno w instalacji RTV jak i nadajnika¹².

Podstawa prawna:

Art.238. KC. Wieczysty użytkownik uiszcza przez czas swego prawa opłatę roczną.

Art.268. KC. Użytkownik może zakładać w pomieszczeniach nowe urządzenia w takich granicach jak najemca.

Art.684. KC. Najemca może założyć w najętym lokalu oświetlenie elektryczne, gaz, telefon, radio i inne podobne urządzenia, chyba że sposób ich założenia sprzeciwia się obowiązującym przepisom albo zagraża bezpieczeństwu nieruchomości. Jeżeli do założenia urządzeń potrzebne jest współdziałanie wynajmującego, najemca może domagać się tego współdziałania za zwrotem wynikłych stąd kosztów. Administrator lokalu nie odpowiada za ewentualne zakłócenia powodowane pracą takiego urządzenia.

---

¹² Celowe będzie także zainstalowanie w odbiorniku brakujących elementów (przeważnie kondensatorów blokujących - nie zainstalowanych przez producenta). Poleca się także: zamianę przewodów na wejściu wzmacniacza – na ekranowane; zainstalowane ekranowanych kabli do kolumn itp. Rozliczenie kosztów niezbędnych modyfikacji pozostaje w gestii stron zainteresowanych.

OPINIA PRAWNA

Radcy Prawnego Polskiego Związku Krótkofalowców¹³.

W przedstawionym stanie faktycznym zakładam, iż osoby, które pragną używać urządzeń krótkofalarskich posiadają pozwolenia radiowe, gdyż w myśl art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 21 lipca 2000 r. - prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 73 poz. 852 z późn. zm.) z zastrzeżeniem art. 4 i art. 6 tej ustawy, używanie urządzeń radiowych wymaga posiadania pozwolenia radiowego. Nie wymaga natomiast pozwolenia radiowego m.in. używanie urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego używanego w służbie radiokomunikacyjnej amatorskiej, zgodnie z międzynarodowymi przepisami radiokomunikacyjnymi, jeżeli urządzenie zostało dopuszczone do używania przez właściwy do tego organ krajowy lub zagraniczny, na okres nieprzekraczający 3 miesięcy. Ponadto stosownie do art. 26 prawa telekomunikacyjnego obsługiwanie urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego, używanego w służbie radiokomunikacyjnej amatorskiej, wymaga posiadania świadectwa operatora urządzeń radiowych.

Jeżeli chodzi o pozwolenie radiowe to zgodnie z art. 142 ust. 1 prawa telekomunikacyjnego pozwolenia wydane na podstawie ustawy o łączności, udzielone wraz z przydziałami częstotliwości dla tych urządzeń, stają się z mocy prawa pozwoleniami w rozumieniu prawa telekomunikacyjnego.

Aktualnie organem właściwym do wydawania i cofania pozwoleń radiowych jest Prezes Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty. W prawie telekomunikacyjnym określone są przypadki, w których może nastąpić cofnięcie pozwolenia radiowego - art. 12 ust.1, 2 i 4 -7 oraz art. 21.

---

¹³ Oryginał opinii jest dostępny w Zarządzie Głównym Polskiego Związku Krótkofalowców

W przypadku spełnienia warunków określonych w prawie telekomunikacyjnym zagadnienie dotyczące warunków, które może postawić spółdzielnia mieszkaniowa na postawienie anten można analizować jedynie na gruncie cywilnoprawnym, a konkretnie na gruncie prawa spółdzielczego - ustawy z dnia 16 września 1982 r. (tekst jedn. Dz. U. z 1995 r. Nr 54 poz.288) oraz ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 4 poz.27).

Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych - spółdzielnia ma obowiązek zarządzania nieruchomościami stanowiącymi jej mienie lub nabyte na podstawie ustawy mienie jej członków. W myśl zaś art. 1 ust. 5 spółdzielnia może zarządzać nieruchomością niestanowiącą jej mienia lub mienia jej członków na podstawie umowy zawartej z właścicielem (współwłaścicielem) tej nieruchomości.

Spółdzielnia może w statucie określić zasady korzystania z nieruchomości, w tym zasady stawiania masztów antenowych. Nie wydaje się jednak, aby spółdzielnia miała prawo wprowadzenia generalnego zakazu stawiania anten lub wprowadzania warunków montażu anten sprzecznych z przepisami. Spółdzielnia może uzależnić zgodę na montaż anteny od wykazania, iż użytkownik posiada stosowne pozwolenia wynikające z prawa telekomunikacyjnego oraz ewentualnie określić warunki techniczne, montażowe. Jeżeli chodzi o opłaty za anteny to można ewentualnie brać pod uwagę opłatę za zajęcie części dachu pod ustawienie anteny. Wprawdzie każdy kto posiada własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego ma także prawo współwłasności w częściach wspólnych nieruchomości (w tym dachu), jednak z uwagi na brak fizycznego wydzielenia części przypadającej na danego współwłaściciela (co może nastąpić przez zniesienie współwłasności) trudno będzie wykazać, iż dana osoba używa dachu w ramach swojego udziału we współwłasności dachu. Jednak uprawnienie to powinno być brane pod uwagę przy ustalaniu ewentualnych opłat.

Jeżeli chodzi o to kto ma prawo ustalać zasady montażu anten (czy ewentualny sprzeciw jednego lokatora może spowodować niewydanie

zezwoleń) to tego typu decyzje winny być wydawane zgodnie z prawem spółdzielczym, a więc w formie uchwał podejmowanych na walnym zgromadzeniu. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, chyba że statut lub ustawa przewiduje inny tryb.

Zgodnie z art. 42 § 2 prawa spółdzielczego członek spółdzielni może zaskarżyć do sądu uchwałę z powodu jej niezgodności z prawem lub postanowieniami statutu w terminie 6 tygodni od dnia odbycia walnego zgromadzenia.

W przypadku więc, jeżeli uchwała narusza prawo telekomunikacyjne (co będzie miało miejsce w przypadku wprowadzenia zakazu stawiania anten) lub inne przepisy - można taką uchwałę zaskarżyć do sądu.

Mgr Dorota Zielińska - Radca Prawny